

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

ПОГОДЖУЮ:

Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
д.е.н., проф. Яцук О.О.

«_01_» жовтня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор, д.т.н., проф.

Сергій КЮРЧЕВ

«21» жовтня 2024 р.

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»**

Запоріжжя, 2024

Підготовлено робочою групою:

Яцух Олена Олексіївна – гарант освітньої програми, керівник робочої групи, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Трусова Наталя Вікторівна - доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Косторной Сергій Володимирович - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Цап Володимир Дмитрович - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Орлова Вікторія – випускниця другого (магістерського) рівню вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, економіст 1-ї категорії АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК».

Зінченко Оксана Андріївна – здобувачка вищої освіти першого курсу за другим (магістерським) рівнем спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку та оподаткування від 01 жовтня 2024 р., протокол № 3

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу від 18 жовтня 2024р., протокол № 3

ВСТУП

Програму атестаційного кваліфікаційного екзамену підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 07-Управління та адміністрування спеціальності 072-Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.19 № 866, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного від 24.12.2020р. № 242-ОД та Освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти, що регламентують зміст програми та засобів діагностики якості підготовки Магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072-Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Атестаційний кваліфікаційний екзамен передбачає перевірку досягнення програмних результатів навчання визначених освітньо-професійною програмою та Стандартом вищої освіти зі спеціальності 072-Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Програма атестаційного кваліфікаційного екзамену містить змістові модулі нормативних навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки освітньо-професійної підготовки магістра.

У списку рекомендованої літератури наведено перелік сучасної наукової спеціальної літератури.

**Перелік професійних дисциплін
для атестаційного кваліфікаційного екзамєну
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»**

1. Бюджетний менеджмент.
2. Податковий менеджмент.
3. Страховий менеджмент.
4. Банківський менеджмент.
5. Фінансовий менеджмент.

Теми з дисципліни «Бюджетний менеджмент»

1. Бюджетний менеджмент і його роль у бюджетному процесі.
2. Визначення бюджетного менеджменту. Об'єкт і суб'єкти бюджетного менеджменту. Предмет бюджетного менеджменту як навчальної дисципліни.
3. Складові організації бюджетного процесу. Органи управління бюджетом. Етапи і методи управлінської діяльності в бюджетному процесі.
4. Складові бюджетного менеджменту: бюджетне планування, організація виконання бюджету, облік і звітність з виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету.
5. Бюджет як фінансовий план, склад і структура його доходів і видатків.
6. Методи, джерела і принципи формування доходів.
7. Класифікація видатків і форми бюджетного фінансування. Бюджетний дефіцит: причини, наслідки та межі.
8. Джерела покриття бюджетного дефіциту.
9. Органи оперативного управління бюджетом.
10. Бюджетна класифікація доходів і видатків, її роль у бюджетному процесі та виконанні бюджету.
11. Складання бюджетної декларації та проекту Державного бюджету України
12. Розгляд та затвердження державного бюджету.
13. Організаційні основи виконання Державного бюджету України.
14. Організація, види та форми бюджетної звітності.
15. Сутність і призначення фінансового контролю, його роль у виконанні бюджету. Види, форми та методи бюджетного контролю.

Теми з дисципліни «Податковий менеджмент»

1. Види та порядок проведення податкових перевірок.
2. Облік платників податків.
3. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
4. Механізм нарахування та сплати податку на додану вартість.
5. Механізм нарахування та сплати єдиного податку.
6. Механізм нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.
7. Механізм нарахування та сплати податку на прибуток підприємств.
8. Електронний кабінет платника податків.

9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.
10. Планування та оптимізація податкового навантаження.
11. Нарахування податків, зборів, платежів при виплаті заробітної плати.
12. Функції та завдання Державної податкової служби України.
13. Класифікація податків.
14. Сутність та особливості нарахування єдиного соціального внеску.
15. Міжнародне податкове планування.

Теми з дисципліни «Страховий менеджмент»

1. Інфраструктура страхового ринку України та особливості його розвитку на сучасному етапі.
2. Умови створення, реєстрації страхових компаній та організація управління ними.
3. Зміст, складові та система стратегічного управління страховою організацією.
4. Задачі, функції та особливості організації маркетингової діяльності в страховій компанії.
5. Система розробки та продажу страхових послуг.
6. Оцінка ризиків при прийнятті їх на страхування (андеррайтинг). Основи організації актуарних розрахунків.
7. Врегулювання страхових претензій.
8. Склад доходів і витрат страхової компанії.
9. Управління формуванням прибутку страхової компанії.
10. Платоспроможність страхової компанії та вимоги до її забезпечення в Україні.
11. Визначення фінансової надійності страхової компанії та фактори, що її забезпечують.
12. Управління страховим портфелем страхової компанії.
13. Управління формуванням обов'язкових резервів з ризикових видів страхування.
14. Управління розміщенням страхових резервів.
15. Процес реорганізації, санації і ліквідації страхової компанії.

Теми з дисципліни «Банківський менеджмент»

1. Власний капітал банку, джерела його формування та функції.
2. Групи доходів банківських установ.
3. Сутність та класифікація активів банку.
4. Типи кредитної політики та призначення кожного з них.
5. Методи управління проблемними кредитами.
6. Порівняльна характеристика банківських операцій, банківських продуктів та банківських послуг.
7. Сутність управління пасивами банку. Інструменти та методи управління.
8. Зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на роботу банку в сфері кредитування.
9. Економічні нормативи ліквідності.
10. Система планування банківської діяльності.
11. Методи оцінки вартості капіталу банку.

12. Управління дохідністю кредитного портфеля та методи ціноутворення за кредитами.
13. Поняття та показники прибутковості банку.
14. Цінові та нецінові методи управління залученими коштами.
15. Процес управління кредитним ризиком банку.

Теми з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

1. Економічна сутність, мета, завдання і функції фінансового менеджменту.
2. Система забезпечення фінансового менеджменту.
3. Оптимізація грошових потоків на підприємстві.
4. Управління прибутком в процесі господарської діяльності підприємства.
5. Суть і значення управління активами підприємства.
6. Стратегії фінансування поточних активів.
7. Політика формування власних фінансових ресурсів.
8. Політика залучення позикових засобів.
9. Вартість капіталу і принципи її оцінки.
10. Оптимізація структури капіталу.
11. Мета, сутність і задачі управління інвестиціями.
12. Механізми зменшення дії фінансових ризиків.
13. Бюджетування як сучасна система планування на підприємстві.
14. Сутність та основні завдання антикризового фінансового управління підприємством.
15. Механізм фінансового менеджменту.
16. Суть і практичне використання оцінки вартості грошей в часі.

Рекомендована література

Основна

1. Опальчук, Руслана Миколаївна. Страховий менеджмент : навчальний посібник / Р. М. Опальчук. - К. : ЦП «Компринт», 2023. - 251 с.
2. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.
3. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. - 272 с.
4. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
5. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.
6. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
7. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Вид. 2-ге. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 336 с.

8. Боронос, В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств: підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. - 2-ге вид., перероб. та доп. Суми: СумДУ, 2022. - 459 с.

9. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. Купчак М. Я., Саміло А. В. – Львів, 2020. – 185 с.

10. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. - Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. - 536 с.

11. Банківський менеджмент : навчальний посібник / [Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М.]. – 3-тє вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 170 с.

Допоміжна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями).

2. Господарський кодекс України від 16.03.2013 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями).

3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464-VI.

4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI (зі змінами та доповненнями).

5. Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 р. № 2740-III.

6. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV.

7. Закон України «Про Митний тариф України» від 19 вересня 2013 року № 584-VII.

8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку» від 19.06.2015 р. № 578.

9. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» від 23.09.2014 р. № 966

10. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (із змінами і доповненнями).

11. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III

12. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV

13. Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування : Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 46-47, ст.403)

14. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 86/98

15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997р. № 280/97-ВР

16. Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : Положення НБУ, затверджене Постановою Правління НБУ 25.01.2012 р. № 23.